

Скоп Х. І.,

к.е.н., ст. викл., кафедра фундаментальних економічних та природничих дисциплін, Львівський інститут менеджменту, м. Львів

КОМПОНЕНТНИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Анотація. У статті розкрито особливості застосування методики компонентного обліку основних засобів на вітчизняних підприємствах, керуючись вітчизняними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Розглянуто переваги методики компонентного обліку основних засобів та виділено вузькі місця її застосування на вітчизняних підприємствах. Наведено практичні рекомендації при розрахунках залишкової вартості та суми накопиченої амортизації елементів основних засобів при їхній заміні або ліквідації у випадку, якщо на підприємстві не застосовувалася методика компонентного обліку. Здійснено комплексний аналіз використання методики компонентного обліку основних засобів та виявлено економічну доцільність її застосування на вітчизняних підприємствах за сучасних умов технічного та технологічного прогресу.

Ключові слова: основні засоби, елементи основних засобів, методика компонентного обліку, бухгалтерський облік заміни і ліквідації елементів основних засобів.

Skop K. I.,

Ph.D., Senior Lecturer, Department of Fundamental Economic and Natural Sciences, Lviv Institute of Management, Lviv

COMPONENT ACCOUNTING OF FIXED ASSETS

Abstract. The article considers features of application of component accounting methods of fixed assets at domestic enterprises guided by national and international accounting standards. The main advantages of component accounting methods of fixed assets are revealed and main problems of use of these methods by the domestic enterprises are highlighted in the article. Considered the practical guidelines for calculating the residual value and the amount of accumulated depreciation of fixed assets elements in case of their replacement or elimination if the company does not apply component accounting methods. The complex analysis of using component accounting methods of fixed assets is implemented and the economic feasibility of its application by the domestic enterprises in modern conditions of technical and technological progress is revealed.

Keywords: fixed assets, elements of fixed assets, component accounting methods, accounting of replacement and elimination of fixed assets elements.

Постановка проблеми. Зміни у способах ведення бізнесу, економічних стратегіях, методах комунікації, структурі основного капіталу підприємств тощо призводять до зміни методики та прийомів бухгалтерського обліку. Незважаючи на те, що бухгалтерський облік основних засобів є однією з найбільш опрацьованих сфер обліку, новітні підходи до створення та обслуговування матеріальних активів, термін експлуатації яких, як передбачається підприємством більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік), розвиток сучасних технологій, вимоги міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності створили передумови для пошуку більш точних удосконалених методів обліку основних засобів. Одним із таких методів на сьогоднішній день є компонентний облік основних засобів, який надає можливість безперешкодно відображати в бухгалтерському обліку модернізацію, заміну чи ліквідацію елементів основних

засобів. Однак нестача належного наукового обґрунтування компонентного обліку основних засобів призвела до відсутності або вкрай рідкісної практики його застосування на вітчизняних підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток теоретичних та методологічних засад до бухгалтерського обліку основних засобів зробили українські вчені Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, А. М. Герасимович, Т. В. Давидюк, В. П. Завгородній, Г. Г. Кірейцев, П. О. Куцик [2], С. Ф. Легенчук [3], Н. М. Малюга, Є. В. Мних, Л. В. Нападовська, Г. В. Нашкерська, З. П. Плиса, Н. М. Проскуріна, К. І. Редченко, В. В. Сопко, В. О. Шевчук та ін. Дослідження особливостей застосування компонентного обліку основних засобів розглянуто в роботах О. В. Артюх, А. Ф. Гуменюк [1], О. О. Лисиченко [4], Р. Л. Цебень, СА Debasis Sahoo [13], Varun Gupta,

Sanjay Ray [14] та інших, однак це питання потребує подальшого наукового дослідження.

Постановка завдання. Метою цієї роботи є вивчення сутності методики компонентного обліку основних засобів для вітчизняних підприємств, розкриття проблемних питань при її застосуванні й виділення шляхів їхнього вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з п. 4 П(С)БО 7 “Основні засоби” [10] основні засоби (ОЗ) – матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). Отже, об’єкт можна ідентифікувати як основний засіб, якщо він задовольняє такі вимоги:

1) має матеріальну форму, тобто є предметом матеріального світу;

2) відповідає визначенню активу, тобто:

- контролюється підприємством у результаті минулих подій;

- існує ймовірність, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання;

3) утримується підприємством із метою використання у виробництві/діяльності або постачанні товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій;

4) очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

МСБО 16 “Основні засоби” [8] дотримується подібного підходу до їхнього визнання. Згідно з МСБО 16 основні засоби – це матеріальні об’єкти, які:

- утримуються для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду або ж для адміністративних цілей;
- використовуватимуться за очікуванням протягом більше ніж одного періоду.

Незважаючи на те, що МСБО не згадує серед напрямів використання об’єктів ОЗ здійснення “соціально-культурних функцій”, ми вважаємо, що такі об’єкти, як дитячі дошкільні заклади, будинки відпочинку, санаторії тощо, які належать до соціально-культурної сфери згідно з МСБО, також слід класифікувати як ОЗ, оскільки в сучасних умовах витрати на задоволення соціально-культурних потреб колективу підприємства через подібні об’єкти є однією з форм компенсації вартості послуг персоналу.

Керуючись даним підходом, можна стверджувати, що такі об’єкти опосередковано використовуються в операційній діяльності підприємства. Більше того, майже завжди на таких об’єктах надають певні платні послуги як своїм працівникам, так і стороннім особам, наприклад реалізують путівки, абонементи в спортзал тощо, що дозволяє отри-

мувати економічні вигоди – додаткове надійне підтвердження їхнього ОЗ-статусу. Отже, до ОЗ можна включати не тільки необоротні матеріальні активи, які безпосередньо пов’язані з діяльністю підприємства, що приносить дохід, а й необоротні матеріальні активи, які стосуються соціально-культурної сфери, захисту екології, дослідження нових продуктів тощо.

Одиницею обліку ОЗ згідно з П(С)БО 7 визначено об’єкт ОЗ:

- закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього;

- конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій;

- відокремлений комплекс конструктивно з’єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно;

- інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством/установою [10].

МСБО 16 не визначає, що саме є об’єктом ОЗ, тому, встановлюючи мінімальний об’єкт обліку, який у конкретній ситуації визнають основним засобом, потрібно застосувати професійне судження, що надає управлінню міжнародних компаній значно вищий ступінь свободи в процесі ідентифікації основних засобів. Міжнародна практика ідентифікації основних засобів свідчить про доцільність виокремлення у складі основного засобу окремих об’єктів, наприклад даху, системи опалення та кондиціювання, ліфтової системи та основної конструкції будівлі, незважаючи на те, що вони є взаємопов’язані та взаємозалежні [11].

Слід зазначити, що вітчизняні стандарти бухгалтерського обліку також обумовили можливість визнавати частини одного об’єкта ОЗ, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), як окремі об’єкти ОЗ. Такий підхід забезпечує адекватніший розподіл витрат у вигляді зносу між періодами відповідно до очікуваного терміну експлуатації “компонентів” основного засобу та спрощує облік їхньої заміни. Таким чином, згідно з наведеним можна констатувати, що компонентний облік основних засобів – це методика ідентифікації вагомих складових (компонентів) основного засобу, які мають різний строк корисного використання (експлуатації) як окремих об’єктів обліку ОЗ.

Для визначення поняття “вагомих складових (компонентів) ОЗ” слід зважати на аспект суттєвості. Коментатори МСФЗ пояснюють: “приймаючи рішення про те, як саме об’єкт ОЗ має обліковуватися, слід зважати на аспект суттєвості. Великі запасні частини, наприклад, можуть задовольняти критерії визнання як ОЗ, тоді як дрібні запасні частини обліковуватимуться як об’єкт запасів. Чимало підприємств на практиці використовують критерій мінімальної вартості при капіталізації активів...

Однак якщо комплект запасних частин може використовуватися лише для одного окремого об'єкта ОЗ, то цей комплект має обліковуватися як ОЗ" [11].

Компонентний облік основних засобів передбачає розподіл суми, первісно визнаної щодо об'єкта основного засобу на його вагомі частини, після чого кожен виділену частину ОЗ слід окремо амортизувати, попередньо встановивши для неї оптимальний строк експлуатації та обравши відповідний метод амортизації.

Якщо підприємство придбало об'єкт ОЗ за фіксовану суму без виділення в супровідних документах вартості окремих "компонентів", останню доведеться визначати розрахунковим шляхом, враховуючи поточні ринкові ціни на такі компоненти в момент їхнього виокремлення. У цьому випадку бухгалтеру слід застосовувати методику ринкового підходу оцінки [12] або звернутися до професійних оцінювачів. Однак слід зауважити, що підприємство згідно з МСБО саме вправі визначити вартість виділених частин ОЗ, оскільки їхня сумарна вартість повинна дорівнювати первісній вартості придбаного цілого об'єкта ОЗ.

У разі, якщо кілька вагомих частин одного об'єкта ОЗ можуть мати однаковий строк корисного використання (експлуатації) та амортизуватися одним методом, їх можна, згідно з п. 45 МСБО 16 [8], об'єднати в одну групу для визначення амортизаційних відрахувань.

Якщо підприємство амортизує окремі деякі частини об'єкта ОЗ, залишкову частину об'єкта ОЗ також амортизують окремо. Вона може складатися лише з частин об'єкта, які окремо є несуттєвими. Тим не менше п. 47 МСБО 16 дозволяє підприємству окремо амортизувати навіть частини об'єкта ОЗ, собівартість яких не суттєва стосовно його загальної собівартості [9, с. 116]. Тобто підприємство з обліковою метою вправі подрібнювати об'єкт ОЗ на частини до необхідної глибини. Поряд з цим, при застосуванні методики компонентного обліку ОЗ у фінансовій звітності такий об'єкт відображають як єдиний актив (не розкривають окремої інформації про компоненти).

Компонентний облік розглядається вітчизняними стандартами бухгалтерського обліку як альтернативний варіант ідентифікації об'єктів ОЗ, однак, враховуючи жорсткі правила та вимоги Податкового Кодексу України, він не має популярності, що таким чином ускладнює облік ОЗ та достовірність показників фінансової звітності. Загалом не використовувати компонентний облік ОЗ на вітчизняних підприємствах є достатньо зручною методикою бухгалтерського обліку ОЗ, оскільки:

1) процес нарахування амортизації стосується тільки одного цілого об'єкта ОЗ, що суттєво спрощує роботу бухгалтерії;

2) не потрібно підсумовувати залишкову вартість та накопичений знос "компонентів" об'єкта ОЗ для відображення у фінансовій звітності та розкриття додаткової інформації у примітках, що дозволяє уникнути рахункових помилок бухгалтерії;

3) документальному оформленню підлягає тільки один об'єкт ОЗ, а не низка "компонентів", що таким чином спрощує процес адміністрування в облікових системах (1С, SAP, Парус, Microsoft Dynamics Axapta (NAVISION) тощо).

Однак, незважаючи на виділені переваги, які пов'язані з відсутністю компонентного обліку ОЗ, бухгалтерія повинна оцінювати також і ступінь ризику при його незастосуванні.

Вперше, коли бухгалтерія вітчизняного підприємства оцінить переваги компонентного обліку ОЗ, буде ситуація, яка пов'язана з необхідністю заміни частини об'єкта ОЗ. Якщо підприємство не використовує методику компонентного обліку ОЗ, то операція заміни елементів ОЗ створить серйозні проблеми, оскільки бухгалтерія не зможе визначити залишкову вартість і суму накопиченого зносу щодо елемента, який вилучається.

Як зазначають В. Вальківський, А. Василенко, В. Карпова, В. Прокопенко, І. Чалий, Т. Шустваль [9, с. 146-148], відсутність традиції використовувати схему компонентної амортизації призводить до постійних проблем в обліку, які іноді посилюються суперечливими роз'ясненнями. Зокрема, у листі Міністерства України від 22.08.14 р. №31-11420-07-10/21858 [5] зазначено, що при заміні жорсткого диска комп'ютера на новий вартість нового диска має відноситися на витрати, а не збільшувати вартість об'єкта ОЗ. Такий підхід до обліку заміни елементів об'єкта ОЗ призведе до того, що підприємство продовжуватиме обліковувати вартість старого жорсткого диска, який уже фактично вилучено з комп'ютера.

Заміна елементів основного засобу – біла пляма в П(С)БО 7, оскільки він не надає жодних регламентацій бухгалтерських правил заміни частини ОЗ. Більш детальна інформація про методику обліку ОЗ заміни компонентів об'єкта ОЗ розглянута в Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку основних засобів №561 [7]. У п. 29 Методичних рекомендацій №561 викладено, що заміна окремих важливих компонентів (частин) ОЗ може відображатися як заміна об'єкта ОЗ, якщо строк корисного використання такої частини відрізняється від строку корисного використання ОЗ, до якого належить цей компонент [7]. У такому разі заміну такого компонента показують як капітальні інвестиції в придбання нового об'єкта ОЗ і як списання заміненого об'єкта.

Розглянута методика може бути застосована тільки у випадку, якщо на підприємстві ведеться компонентний облік ОЗ. Однак, враховуючи вітчизняну практику ідентифікації ОЗ, компонентний облік ОЗ не ведеться на більшості підприємств, які не здають звітність за міжнародними стандартами. У такому випадку на озброєння варто взяти п. 46 Методичних рекомендацій № 561, де зазначено, що підприємство припиняє визнавати частину об'єкта ОЗ, якщо ця частина замінено, а витрати на заміну включає до первісної (переоціненої) вартості об'єкта ОЗ [7]. Коли підприємство не може визначити первісної вартості заміненої частини, воно може оцінити її в сумі витрат на заміну. Ця логіка впливає з

п. 70 МСБО 16: якщо відповідно до критерію визнання ОЗ підприємство визнає в балансовій вартості об'єкта ОЗ витрати на заміну частини об'єкта, то балансову вартість заміненої частини припиняють визнавати незалежно від того, амортизували її окремо чи ні [8]. Якщо підприємство не може визначити балансової вартості заміненої частини, воно може використовувати витрати на заміну як свідчення того, якою була собівартість заміненої частини під час придбання або будівництва.

Таким чином, для відображення в бухгалтерському обліку заміни компонентів ОЗ слід відняти від залишкової вартості об'єкта ОЗ вартість частини, що стала непридатною, й додати до неї вартість нової заміненої частини. Слід зазначити, що це припустимо тільки у випадку поліпшення, модернізації ОЗ, яка призведе до збільшення майбутніх економічних вигід.

Однак можна й піти іншим шляхом – скористатися п. 9 П(С)БО 7 [10]. Згідно з ним первісну вартість заміненої частини об'єкта ОЗ визначають пропорційно до справедливої вартості нової заміненої частини ОЗ, шляхом розподілу об'єкта ОЗ на два компоненти: частину, яку замінюють, й решту.

Розглянемо два підходи до обліку заміни частини ОЗ на практичному прикладі. На комп'ютері вирішили замінити старий ЕЛТ-монітор на новий (РК). Комп'ютер придбавали як єдиний об'єкт й амортизували в бухгалтерському обліку без розбивки на компоненти. Первісна вартість комп'ютера – 10 000 грн. Ліквідаційна вартість – 0 грн. Знос – 8 000 грн. (80 %). Залишкова вартість – 2 000 грн. (припустимо, вона дорівнює справедливій вартості комп'ютера на момент заміни монітора). Вартість нового монітора – 2 400 грн. (у т. ч. ПДВ – 400 грн.). Вважатимемо, що справедлива вартість знятого монітора становить 250 грн.

1 підхід. Приймаємо витрати на заміну монітора (вартість нового монітора) як первісну вартість старого монітора, тоді його первісна вартість дорівнює 2000 грн., а знос становитиме:

$$\left(\frac{2000 \div 80\%}{100\%} \right) = 1600 \text{ грн.} \quad (1)$$

Господарські операції розглянуто в таблиці 1.

2 підхід. Керуючись п. 9 П(С)БО 7, розраховуємо частку справедливої вартості монітора в справедливій вартості комп'ютера на момент заміни. Вона дорівнюватиме:

$$\frac{250}{2000} \times 100\% = 12,5\%. \quad (2)$$

Виходячи з цього, визначимо первісну вартість монітора:

$$10000 \times 0,125 = 1250 \text{ грн.} \quad (3)$$

Накопичена амортизація монітора дорівнюватиме:

$$8000 \times 0,125 = 1000 \text{ грн.} \quad (4)$$

Бухгалтерські записи матимуть наступний вигляд (табл. 2).

Таблиця 1

**Облік заміни компонента об'єкта ОЗ,
керуючись п. 70 МСБО 16**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Оприбутковано новий монітор	207	631	2000
2	Відображено ПК (отримано зареєстровану в ЄРПН податкову накладну)	641/ПДВ	631	400
3	Оплачено за монітор	631	311	2400
4	Списано знос старого монітора	131	104	1600
5	Списано залишкову вартість старого монітора	976	104	400
6	Оприбутковано старий монітор за ціною можливої реалізації	209	746	250
7	Установлений новий монітор	152 104	207 152	2000 2000

Таблиця 2

**Облік заміни компонента об'єкта ОЗ,
керуючись п. 9 П(С)БО 7**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Оприбутковано новий монітор	207	631	2000
2	Відображено ПК (отримано зареєстровану в ЄРПН податкову накладну)	641/ПДВ	631	400
3	Оплачено за монітор	631	311	2400
4	Списано знос старого монітора	131	104	1000
5	Списано залишкову вартість старого монітора	976	104	250
6	Оприбутковано старий монітор за ціною можливої реалізації	209	746	250
7	Установлений новий монітор	152 104	207 152	2000 2000

Вибір підходу до облікового відображення заміни частини об'єкта ОЗ залежить від професійного судження головного бухгалтера, а також від облікової політики, яка затверджена на підприємстві. В умовах економічної стабільності та стабільного рівня цін прийнятним є застосування першого підходу згідно з п. 70 МСБО 16, і навпаки – при інфляційних процесах та суттєвих коливаннях курсу національної валюти більш об'єктивнішим згідно з нашим дослідженням буде другий підхід згідно з п. 9 П(С)БО 7.

Деталі, вузли, агрегати та інші матеріали, одержані при розбиранні й демонтажі ліквідованих ОЗ, на думку Мінфіну згідно з п. 44 Методрекомендацій № 561, прибуткують із визнанням іншого доходу й зарахуванням на рахунки обліку матеріальних запасів [7]. Причому, згідно з п. 2.12 Методрекомендацій № 2, запаси, отримані в процесі ремонту та поліпшення (модернізації, добудови, реконструкції тощо, ліквідації ОЗ), прибуткують за чистою вартістю реалізації або в оцінці можливого їх використання [6]. Остання може визначатися, виходячи з вартості подібних запасів за наявності їх на балансі підприємства, з урахуванням ступеня придатності до експлуатації.

Знову до компонентного обліку ОЗ звертаються бухгалтери у випадку часткової ліквідації об'єкта ОЗ, адже в такому випадку його первісну (переоцінену) вартість і знос зменшують, відповідно, на суму первісної (переоціненої) вартості та зносу ліквідованої частини об'єкта ОЗ. Саме за наявності такої ситуації виникає питання, як визначити первісну (переоцінену) вартість і знос ліквідованої частини об'єкта ОЗ. У випадку, якщо ліквідовану частину об'єкта ОЗ раніше обліковували як окремий компонент, тобто на підприємстві вівся компонентний облік ОЗ, то визначити дані про його первісну вартість і знос буде нескладно, оскільки вся інформація буде міститися в регістрах бухгалтерського обліку.

Якщо підприємство не вело компонентний облік ОЗ, то у випадку ліквідації частини об'єкта ОЗ визначити її залишкову вартість та належним чином відобразити цю операцію в бухгалтерському обліку стане достатньо важко. У такому випадку первісну вартість і знос ліквідованої частини об'єкта ОЗ обчислюють пропорційно до певного параметра, котрий дозволяє порівняти об'єкт ОЗ і його ліквідовану частину. Це може бути площа, об'єм, довжина, висота, маса всього об'єкта ОЗ та його ліквідованої частини. Тобто залежно від конкретної ситуації підприємству доведеться самостійно обрати відповідну базу розподілу.

Наприклад, як зазначають В. Вальківський, А. Василенко, В. Карпова, В. Прокопенко, І. Чалий, Т. Шустваль, при частковій ліквідації будівлі її первісну вартість і знос можна розподілити пропорційно до питомої ваги площі ліквідованої частини в загальній площі об'єкта. При частковій ліквідації капітального паркану – пропорційно до довжини ліквідованої частини в загальній довжині об'єкта [9, с. 203-207].

Для вирішення цього питання можна також залучити професійного оцінювача, аби він оцінив справедливую вартість усього об'єкта й окремо його ліквідованої частини, яку не обліковували як окре-

мий компонент. Тоді, виходячи з пропорцій справедливої вартості всього об'єкта ОЗ і його ліквідованої частини, можна буде розрахувати первісну вартість і знос останньої.

Розглянемо на практичному прикладі механізм розрахунку залишкової вартості та суми накопиченого зносу ліквідованої частини виробничого складу, вартість якої в обліку не виокремлювалася. Первісна вартість усього складу – 240 000 грн., сума нарахованої амортизації – 80 000 грн. Підприємство залучило незалежного оцінювача для оцінки ліквідованої частини складу. Згідно зі звітом про проведення незалежної оцінки справедлива вартість усього складу на дату ліквідації становила 540 000, а справедлива вартість його ліквідованої частини – 150 000 грн.

Розраховуємо питому вагу справедливої вартості ліквідованої частини виробничого складу в справедливій вартості всього складу:

$$\frac{150000}{540000} = 0,2778. \quad (5)$$

Визначаємо первісну вартість ліквідованої частини виробничого складу:

$$240000 \times 0,2778 = 66672 \text{ грн} \quad (6)$$

Обчислюємо суму зносу ліквідованої частини виробничого складу:

$$80000 \times 0,2778 = 22224 \text{ грн} \quad (7)$$

Розраховуємо залишкову вартість ліквідованої частини виробничого складу:

$$66672 \text{ грн} - 22224 \text{ грн} = 44448 \text{ грн} \quad (8)$$

Також слід мати на увазі, що за підсумками часткової ліквідації об'єкта ОЗ підприємству потрібно визначити нову річну (місячну) суму амортизації об'єкта ОЗ, виходячи з його залишкової вартості й нового строку корисного використання (якщо його переглядали). Згідно з п. 26 Методрекомендацій № 561 амортизацію за новою нормою слід нараховувати з місяця, що настає за місяцем зміни залишкової вартості об'єкта (тобто його часткової ліквідації).

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Застосування методики компонентного обліку основних засобів відповідає вимогам сучасної економіки та викликам технологічного прогресу, який призводить до пришвидшеного функціонального зносу основних фондів. Компонентний облік основних засобів забезпечує адекватніший розподіл витрат у вигляді амортизації між періодами відповідно до очікуваного терміну “компонентів” об'єкта основного засобу та, таким чином, спрощує облік їхньої заміни та/чи ліквідації. Методика компонентного обліку ОЗ призначена в більшій мірі для внутрішніх потреб бухгалтерії підприємства, оскільки у фінансовій звітності повинна подаватися узагальнена інформація про вартість об'єкта ОЗ. Застосування компонентного обліку основних засобів створює передумови для відображення у фінансовій звітності достовірних даних про вартість необоротних активів вітчизняних підприємств, а отже дозволяє приймати більш ефективні рішення щодо їхнього використання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменюк А. Ф. Бухгалтерський облік та аудит відтворення основних засобів: теорія і практика : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / А. Ф. Гуменюк ; Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – К., 2010. – 20 с.

2. Куцик П. О. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку [Текст] : монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. – Львів : Видавництво ЛКА, 2015. – 239 с.

3. Легенчук С. Ф. Теорія і методологія бухгалтерського обліку в умовах постіндустріальної економіки [текст] : монографія / С. Ф. Легенчук. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 652 с.

4. Лисиченко О. О. Організація та методика обліку об'єктів основних засобів за компонентами / О. О. Лисиченко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2016. – Вип. 29. – С. 144-150.

5. Лист Мінфіну України від 22.08.14 р. №31-11420-07-10/21858 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.dt-kt.com/lyst-ministerstva-finansiv-ukrayiny-pro-nadannya-roz-yasnennya-z-buhgalterskogo-obliku-byudzhethnyh-ustanov-vid-22-08-2014-r-31-11420-07-10-21858/>.

6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Мінфіну України від 10.01.2007 р. № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>.

7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів № 561 від 30.09.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.financforyou.com.ua/wpcontent/uploads/2015/11/nak_minfin_561.pdf.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 “Основні засоби” : станом на 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

9. Основні засоби: від теорії до практики : практичний посібник / [пер. із рос. Л. Г. Гені, Н. П. Савицької, І. В. Рутковської]. – К. : ТОВ “Редакція газети “Все про бухгалтерський облік”, 2015. – 288 с.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” : наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

11. Применение МСФЗ : в 3 ч. ; [пер с англ.]. – [5-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Юнайтед Пресс, 2010. – 1124 с.

12. Скоп К. И. Рыночный подход оценки нематериальных активов в учетно-аналитической системе предприятия / К. И. Скоп // Аудит и финансовый анализ. – 2013. – № 6. – С. 395-401.

13. CA. Debasis Sahoo Component Approach of Accounting of Depreciation and Transitional Effect as per the Companies / CA. Debasis Sahoo // The chartered accountant. – May, 2015. – P. 105-113 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assets.cacharya.com/Component-Based-Accounting6NYSVEH1.pdf?1438824822>.

14. Component Accounting / Varun Gupta, Sanjay Ray // American Appraiser. – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://american-appraisal.in/AAFiles/Images_IN/PDF/ComponentAccounting_Final.pdf.

REFERENCES

1. Humeniuk, A. F. (2010), *Bukhhalters'kyj oblik ta audyt vidtvorennia osnovnykh zasobiv: teoriia i praktyka: avtoref. dys. kand. ekon. nauk : 08.00.09, Derzh. akad. statystyky, obliku ta audytu Derzhkomstatu Ukrainy*, K., 20 s.

2. Kutsyk, P. O. and Koriahin, M. V. (2015), *Kontseptual'nyj rozvytok metodolohii bukhalters'koho obliku*, LKA, L'viv, 239 s.

3. Lehenchuk, S. F. (2010), *Teoriia i metodolohiia bukhalters'koho obliku v umovakh postindustrial'noi ekonomiky*, ZhDTU, Zhytomyr, 652 s.

4. Lysychenko, O. O. (2016), *Orhanizatsiia ta metodyka obliku ob'iektiv osnovnykh zasobiv za komponentamy, Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vyp. 29, s. 144-150.

5. Lyst Minfinu Ukrainu vid 22.08.14 r. №31-11420-07-10/21858, available at : <http://lav.dt-kt.tsom/lyst-ministerstva-finansiv-ukrayiny-pro-nadannia-roz-iasnennia-z-buhgalterskogo-obliku-biudzhethnyh-ustanov-vid-22-08-2014-r-31-11420-07-10-21858/>.

6. Metodychni rekomendatsii z bukhalters'koho obliku zapasiv, zatverdzeni nakazom Minfinu Ukrainy vid 10.01.2007 r. № 2, available at: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>.

7. Metodychni rekomendatsii z bukhalters'koho obliku osnovnykh zasobiv №561 vid 30.09.2003 r., available at: http://vvv.finantsforyou.tsom.ua/vptsonent/uploads/2015/11/nak_minfin_561.pdf.

8. International Accounting Standard16 “Property, Plant and Equipment” : stanom na 01.01.2012 r., available at: http://zakon4.rada.gov.ua/lavs/shov/929_014.

9. *Osnovni zasoby: vid teorii do praktyky* : praktychnyj posibnyk, per. iz ros. L. H. Heni, N. P. Savyts'koi, I. V. Rutkov'skoi (2015), TOV “Redaktsiia hazety “Vse pro bukhalters'kyj oblik”, K., 288 s.

10. Polozhennia (standart) bukhalters'koho obliku 7 “Osnovni zasoby” : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27.04.2000 r. № 92, available at : <http://zakon2.rada.gov.ua/lavs/shov/z0288-00>.

11. *Prymenenye MSFZ*: v 3 ch., 5 nd ed. (2010), Yunajted Press, M., 1124 s.

12. Skop, K. I. (2013), *Rynochnyj podkhod otsenky nemateryal'nykh aktyvov v uchetno-analytycheskoj systeme predpriyatiya, Audyt i finansovyj analiz*, № 6, s. 395-401.

13. CA. Debasis Sahoo Component Approach of Accounting of Depreciation and Transitional Effect as per the Companies / CA. Debasis Sahoo // The chartered accountant. – May, 2015. – P. 105-113, available at : <http://assets.cacharya.com/Component-Based-Accounting6NYSVEH1.pdf?1438824822>.

14. Component Accounting / Varun Gupta, Sanjay Ray // American Appraiser. – 2014, available at: http://american-appraisal.in/AAFiles/Images_IN/PDF/ComponentAccounting_Final.pdf.